

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 27 września 2013 r.,
sprawy **A. J.**
o wydanie wyroku łącznego
z powodu kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 14 marca 2013 r.,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w R.
z dnia 23 października 2012 r.

postanowił

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. W. F. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) zł, w tym 23 % podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji na rzecz skazanego;**
- 3. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 23 października 2012 r., Sąd Okręgowy w R. połączył kary jednostkowe orzeczone wobec A. J. w czterech sprawach Sądu Rejonowego w T., VI K 398/05 i II K 52/07 Sądu Rejonowego w K. oraz II K 30/08 Sądu Okręgowego w R.) i orzekł jako karę łączną 2 lata pozbawienia wolności.

Nadto, na podstawie art. 572 k.p.k., postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego odnośnie skazań jednostkowych objętych wyrokami wydanymi w sprawach: II K 208/01, VII K 25/04, VII K 1010/03 Sądu Rejonowego w T., VII K 528/04 Sądu Rejonowego w M., II K 16/05 i II K 451/09 Sądu Rejonowego w K. oraz II K 337/10 Sądu Rejonowego w S. umorzył.

Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. W.F. 147,60 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego.

Zarzucił w niej zaskarżonemu wyrokowi:

1) obrazę przepisów prawa materialnego:

- przepisu art. 85 k.k., gdyż Sąd powinien objąć wyrokiem łącznym nieuwzględnione wyroki, stosując przy tym zasadę pełnej absorpcji;
- przepisów art. 89 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. gdyż czyny objęte wnioskiem skazanego zostały popełnione przed 8 czerwca 2010 r., w tej sytuacji możliwe było wydanie wyroku łącznego, przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji, a ponadto warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary łącznej;
- przepisu art. 53 § 1 k.k., gdyż Sąd nie wziął pod uwagę celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie wyrok ten ma osiągnąć w stosunku do oskarżonego;

2) obrazę przepisów prawa procesowego:

- art. 571 § 1 k.p.k., gdyż Sąd nie wziął pod uwagę ostatnich opinii o zachowaniu się oskarżonego w okresie odbywania kary, jak również informacji o warunkach rodzinnych i majątkowych skazanego;

3) obrazę § 14 pkt 5 oraz pkt 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie ... (Dz. U. Nr 163, poz. 1348) – przez nieuwzględnienie w wynagrodzeniu obrońcy z urzędu minimalnych stawek wynagrodzenia za poszczególne instancje sądowe.

Po rozpoznaniu tej apelacji Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 14 marca 2013 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego również co do skazania objętego wyrokiem Sądu

Rejonowego w M. wydanym w sprawie II k 33/07; w pozostałym zakresie wyrok utrzymał w mocy; zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. W. F. kwotę 590,42 zł tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu udzieloną skazanemu w postępowaniu przed Sądem Okręgowym oraz Sądem Apelacyjnym.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego.

Zarzucił w niej wyrokowi:

1. obrazę przepisów prawa materialnego to jest:

- art. 85 k.k. i 86 § 1 k.k. polegającą na utrzymaniu w mocy wyroku Sądu I instancji który pominął rozważenie możliwości objęcia wyrokiem łącznym skazań opisanych w pkt. 1, 2, 3, 4, 5, 11 oraz 12 części historycznej wyroku Sądu Okręgowego, zwłaszcza gdy w przypadku wyroków z pkt. 4 i 5 istnieją nader wyraźne przesłanki dokonania połączenia, w efekcie czego zaskarżone orzeczenie stawia skazanego w bardzo niekorzystnej sytuacji, gdyż Sąd nie uwzględnił faktu, że m.in. tylko z wyroków z pkt. 3 i 4 skazany odbył już karę 16 miesięcy pozbawienia wolności – co doprowadziło także do zaaprobowania naruszenia art. 572 k.p.k. polegającego na umorzeniu postępowania w oparciu o niesłuszne stwierdzenie braku warunków do wydania wyroku łącznego. Dodatkowo Sąd niesłusznie zastosował system asperacji, zamiast pełnej absorpcji;
- art. 89 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.p.k. poprzez brak uwzględnienia okoliczności, że czyny objęte wnioskiem o wydanie wyroku łącznego popełniono przed dniem 8 czerwca 2010 r., czyli przed chwilą wejścia w życie nowelizacji art. 89 k.k., co powoduje, że Sąd Apelacyjny po objęciu wyrokiem łącznym również pozostałych wskazanych wnioskiem orzeczeń, powinien skorygować wyrok łączny i orzec karę z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, w myśl poprzednio obowiązujących regulacji, jako względniejszych dla sprawy;

2) obrazę przepisów prawa procesowego to jest:

- art. 571 § 1 k.p.k. polegającą na niedostrzeżeniu okoliczności, że Sąd I instancji nie wziął pod uwagę chociażby opinii na temat skazanego z Zakładu Karnego, co więcej Sąd Apelacyjny bagatelizuje sytuację osobistą i rodzinną, postawę skazanego w czasie odbywania kary,

klasyfikując tę materię jako czynniki mało istotne z punktu widzenia ustalenia rodzaju zasady orzekania o karze łącznej;

- § 14 ust. 2 pkt 5 oraz ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r., nr 163, poz. 1348 ze zm.) poprzez uznanie, że postępowanie przed Sądem Apelacyjnym obrońcy z urzędu w sprawie o wydanie wyroku łącznego nie przysługuje wynagrodzenie w kwocie 600 zł plus VAT, zgodnie ze spisem kosztów zawartym w apelacji, a kwota 120 zł, niezależnie od tego zaznaczyć należy, że orzeczenie jest nieprawidłowe, gdyż nie uwzględnia wynagrodzenia jeszcze za jedno postępowanie przed Sądem I instancji, gdyż zasądzono je za trzy instancje odwoławcze i jedną pierwszą instancję, mimo że sprawa na tym etapie była rozpoznawana dwukrotnie

i wniósł o wydanie wyroku reformatoryjnego poprzez zmianę orzeczenia i wydanie wyroku łącznego obejmującego wszystkie rozstrzygnięcia wskazane we wniosku skazanego (poza wyrokiem Sądu Rejonowego w M. wydanego w sprawie II K 33/07) przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji, a także następnie o warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary łącznej oraz zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu wynagrodzenia w kwocie 2 509,20 zł.

W pisemnej odpowiedzi na tę kasację prokurator Prokuratury Apelacyjnej wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest w sposób oczywisty bezzasadna, co pozwoliło ją rozpoznać w trybie art. 535 § 3 k.p.k. Tak też należało ocenić zarzuty w niej podniesione, z których ostatni jest nawet niedopuszczalny – z mocy prawa. Trzy pierwsze zarzuty kasacji były już podniesione w apelacji, i zostały w sposób wnikliwy, a przez to rzetelny, rozpoznane przez Sąd Apelacyjny. Co znamienne, autor kasacji nie zarzucił bynajmniej Sądowi odwoławczemu tego by tą kontrolę instancyjną zaskarżonego przez niego wyroku Sądu Okręgowego przeprowadził w sposób naruszający te normy prawa procesowego, które ją określają (art. 433 k.p.k., czy art. 457 § 3 k.p.k.). Zaniechanie postawienia przez skarżącego tego rodzaju zarzutu

powoduje, że podniesione w kasacji zarzuty należy traktować tylko jako nadal skierowane do orzeczenia sądu *meriti*. Świadczą o tym wskazane wyłącznie ich podstawy prawne, i równoczesny brak w nich przywołania takich przepisów, które to Sąd odwoławczy miałby naruszyć, niedostrzegając owych, (rzekomych) i opisanych w tych zarzutach apelacji, naruszeń prawa: materialnego i procesowego.

Powtarzanie w skardze kasacyjnej zarzutów przywołanych w apelacji może być bowiem skuteczne tylko wtedy, gdy Sąd odwoławczy ich nie rozpozna, bądź też uczyni to w sposób nierzetelny, z punktu widzenia powinności przewidzianych treścią art. 433 i 457 § 3 k.p.k.

Tymczasem w sprawie niniejszej tego rodzaju sytuacja – jak to już zauważono – nie zaistniała (i nawet sam skarżący jej nie zarzucił).

Niezależnie od tego nie sposób też nie dostrzec zupełnej dowolności owych, postawionych w kasacji, zarzutów obrazy prawa materialnego, z punktu widzenia obowiązującego prawa. Zarzut obrazy prawa materialnego może być przecież zasadny tylko wówczas, gdy dotyczy zastosowania lub niezastosowania przepisu zobowiązującego sąd do jego bezwzględnego przestrzegania.

Taki charakter mają przepisy przywołane w pierwszym zarzucie kasacji. Zostały one przez Sąd Okręgowy – *in concreto* – zastosowane zgodnie z ich brzmieniem. Rozstrzygnięcie to aprobował Sąd Apelacyjny, mimo – tożsamyh treści – zarzutów apelacji obrońcy oskarżonego. Zważywszy na treść tych przepisów i stwierdzone w sprawie fakty dotyczące kolejnych skazań skazanego (dat wydania poszczególnych wyroków i dat popełnienia przez niego kolejnych przypisanych mu przestępstw) – uznać należy całkowitą trafność tych decyzji. Treść przywołanych przez skarżącego przepisu, to jest art. 85 § 1 k.k., określającego warunki orzekania kary łącznej, nie pozostawia przecież wątpliwości co do tego, iż nie zaistniały warunki do wydania, wobec skazanego, wyroku łącznego obejmującego skazania, opisane w pkt. 1, 2, 3, 4, 5, 8, 11, 12 części wstępnej wyroku Sądu Okręgowego. Skazany nie popełnił tych poszczególnych przestępstw zanim zapadł – co do któregośkolwiek z nich - pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. Szczegółowo to wykazał Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (s. 11 – 13). Twierdzenie w pierwszym zarzucie kasacji, że

„istnieją nader wyraźne przesłanki dotyczące połączenia kar z wyroków z pkt. 4 i 5”, abstrahuje całkowicie od obowiązującego stanu prawnego, treści – mimo to – przywołanego przez skazanego przepisu art. 85 § 1 k.k., i bezspornego faktu, iż czyn objęty skazaniem opisanym w pkt. 5 skazany popełnił już po wydaniu wyroku opisanego w pkt 4. Skarżący tak formułując pierwszy zarzut, i tak go motywując, w ogóle nie dostrzegł tego, że Sąd *meriti* był obligowany do przestrzegania – zgodnie z treścią art. 85 § 1 k.k. – obowiązujących warunków orzekania kary łącznej. Nie mógł więc ich dla skazanego zmieniać, przyjmując zupełnie dowolne, inne reguły łączenia kar. To by dopiero takie jego działanie kwalifikowało jako oczywistą obrazę, przywołanych – jako podstawa prawna pierwszego zarzutu kasacji – przepisów. Nie sposób też uznać zasadności dwóch kolejnych zarzutów kasacji, w sytuacji, gdy Sąd Apelacyjny, na s. 14 – 15 uzasadnienia zaskarżonego wyroku, szczegółowo odniósł się do zagadnień objętych treścią tych zarzutów – tożsamo podniesionych w apelacji.

Niezależnie od wyrażonych już ocen, podnieść należy, że analiza treści kasacji pozwala nadto wnioskować o tym, że skarżący próbuje – w ten sposób – w istocie zakwestionować wymiar i charakter orzeczonej kary łącznej. Czyni to poprzez formułowanie zarzutów obrazy prawa, które w istocie – niezależnie od wspomnianej już ich wadliwości – stanowią też próbę podważenia, jako błędnych, tych ustaleń faktycznych, które poprzedziły orzeczenie – jego zdaniem – kary łącznej w wysokości niewspółmiernej, z punktu widzenia ujawnionych w sprawie okoliczności, dotyczących skazanego, i wymiaru poszczególnych kar jednostkowych. Tymczasem przedmiotem kasacji może być tylko, obok uchybień z art. 439 k.p.k., inne rażące naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku (art. 523 § 1 k.p.k.). Nie można więc w niej podważać samych ustaleń faktycznych, a co najwyżej sposób ich dokonania.

Podniesione tymczasem w kasacji zarzuty ewidentnie nie spełniają tych wymogów skutecznych zarzutów kasacyjnych. Stąd też należało je ocenić jako oczywiście bezzasadne. Skutkowało to koniecznością oddalenia – jako takiej – i całej kasacji.

Równocześnie ostatni zarzut podniesiony w kasacji jest niedopuszczalny – z mocy prawa. Nie ulega wątpliwości, że skarżący wniósł kasację na korzyść

skazanego, i to jego, a nie własne, interesy, wykonując tę czynność procesową, reprezentował (art. 86 § 1 k.p.k.).

Skazany został zwolniony od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych postępowania o wydanie wyroku łącznego – przez sądy obu instancji.

W tych warunkach uznać należało, iż obrońca skazanego – jako odwołujący się w jego imieniu od zaskarżonego wyroku – w części dotyczącej wysokości przyznanego mu – jako obrońcy z urzędu - wynagrodzenia nie miał *gravamen* do dokonania tej czynności. Orzeczenie to bowiem – w tym zakresie – nie naruszało praw skazanego, ani też – w stwierdzonych, wspomnianych okolicznościach – nie szkodziło jego interesom (art. 425 § 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.). Z tego też powodu należało uznać niedopuszczalność ostatniego zarzutu kasacji.

Dodać tylko należy, że obrońca nie był pozbawiony w ogóle możliwości podważania poprawności takiego rozstrzygnięcia o wysokości należnego mu jako obrońcy z urzędu wynagrodzenia. Mógł to uczynić bądź poprzez stosowne inicjowanie nadzwyczajnej kasacji (art. 521 § 1 k.p.k.), (o ile oczywiście stwierdzona sytuacja uprawniała by przyjęcie zaistnienia koniecznych, także i dla jej uwzględnienia, podstaw z art. 523 § 1 k.p.k.), bądź przy spełnieniu warunków wskazanych w § 2 art. 626 k.p.k. – przez złożenie wniosku o „dodatkowe ustalenie” kosztów w trybie tym przepisem wskazanym.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art. 624 § 1 k.p.k. w z. z art. 518 k.p.k.

Z tych wszystkich względów – orzeczono jak wyżej.